

Rizikinga
seksualinè
elgsena ir LPI

Kas yra lytiškai plintančios infekcijos ir kaip jos plinta?

- Lytiškai plintančios infekcijos (LPI) – tai infekcijos, kuriomis užsikrečiama lytinių santykių metu nuo šiomis infekcijomis užsikrėtusio lytinio partnerio. Tačiau sužinoti, ar partneris yra užsikrėtęs LPI, dažnai neįmanoma, nes, užsikrėtus LPI, simptomų gali nebūti, jie pasireiškia ne iš karto po užsikrėtimo.
- Lytiškai plintančiomis infekcijomis užsikrečiama visų rūšių (vagininių, oraliųjų, analinių; heteroseksualių arba homoseksualių) lytinių santykių metu. Buitiniu keliu, ypač laikantis asmens higienos, LPI neužsikrečiama.

Kiti LPI perdavimo būdai:

- Iš užsikrėtusios motinos kūdikiui:
 - nėštumo metu (sifilis, ŽIV infekcija, virusinis hepatitas B);
 - gimdymo metu (gonorėja, chlamidiozė, ŽIV infekcija, ŽPV, genitalijų Herpes virusas);
 - po gimimo (ŽIV infekcija).
- Vartojant narkotikus, dalijantis užkrėstais švirkštais ir adatomis, perpilant užkrėsto kraujo arba jo komponentus (sifilis, ŽIV infekcija, virusinis hepatitas B).
- Keičiantis asmens higienos priemonėmis (virusinis hepatitas B).

Kas kelia užsikrėtimo LPI riziką?

- Užsikrėtimą LPI lemia rizikinga seksualinė elgsena: dažna lytinių partnerių kaita, daugiau nei vienas partneris per vienerius metus, lytiniai santykiai su atsitiktiniu, nepažįstamu ar mažai pažįstamu asmeniu, apsaugos priemonių (prezervatyvų) nenaudojimas su atsitiktiniais partneriais, lytiniai santykiai be apsaugos priemonių (prezervatyvų), ypač kai vienas iš partnerių užsikrėtęs LPI, svaigalų (alkoholio, narkotikų) vartojimas lytinių santykių metu.

LPI būdingi simptomai

- išskyros iš šlapimo takų arba lyties organų;
- pakitusi išskyrų spalva – nuo geltonai žalsvos iki permatomos;
- skausmingas, dažnesnis šlapinimasis;
- baltos apnašos varpoje, makštyje ar burnoje;
- bėrimai lyties organų srityje;
- padidėję kirkšnių limfmazgiai;
- skausmas kapšelyje, pilvo apačioje;
- kraujo pasirodymas lytinių santykių metu arba po jų, mėnesinių ciklo viduryje;
- išeinamosios angos skausmas, perštėjimas;
- išangės / genitalijų karpos.

Negydomos LPI gali sukelti rimtų pasekmių, įskaitant neurologines ir širdies bei kraujagyslių ligas, nevaisingumą, negimdinį nėštumą, negyvagimius ir didesnę žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) riziką.

Kaip apsisaugoti?

Priemonės, apsaugančios nuo LPI plitimo ar sumažinančios riziką užsikrėsti LPI yra: susilaikymas nuo lytinių santykių, monogaminiai santykiai su neužsikrėtusiu partneriu, nuolatinis ir tinkamas prezervatyvų naudojimas, atsitiktinių lytinių partnerių skaičiaus mažinimas, rizikingos elgsenos mažinimo intervencijos, informavimas, švietimas ir komunikacija, lytiškai plintančių infekcijų gydymas, skiepai (vakcinacija) nuo virusinio hepatito B, A ir žmogaus papilomos viruso.

Informaciją parengė Naujosios Vilnios poliklinikos vaikų ir jaunimo palankių paslaugų konsultantė Ivona Makovskaja pagal

Higienos instituto tinklalapio www.sveikatostinklas.lt straipsnį